

Parool 23 06 1993

door Liesbeth den Besten

Prikkelende soepborden in scherven om je hals

Ooit de neiging gehad een bord op het hoofd van uw partner kapot te slaan? En hoe mooi is niet de slapstickuitvoering van de klassieke ruzie waarbij een schilderij om de nek van de tegenstander belandt. Daar aan moet Mecky van den Brink(1950) wonend in Amsterdam hebben gedacht toen zij besloot een boerenbont bord te verzagen om er een collier van te maken. De stukjes werden met textielband in hetzelfde motief met elkaar verbonden, waardoor een flexibel halssieraad ontstond. Hoewel het sieraad niet kan worden opgevat als het bevroren resultaat van een agressieve handeling, zit die verwijzing er wel degelijk in.

Een ander collier dat bestaat uit een wit ongedecoreerd soepbord waaruit een scherf is gezaagd, is dankzij de scherpe punten van de scherf pijnlijk agressief, het moet met overleg en beleid worden omgedaan. Het laagje bladgoud op de randjes doet daaraan niets af (1) Qua vorm en idee is dit sieraad, een nazaat van de aluminium halskragen uit de zestiger jaren van edelsmeden zoals Emmy van Leersum en Gijs Bakker. Zij stelden door middel van deze sieraden voor het eerst normen en waarden in de edelsmeedkunst ter discussie.

Van den Brink's collier heeft in deze tijd, waarin iedereen weer braaf fraaie sieraden in edelmetalen smeedt een zelfde functie, zij het dan dat de lading wat minder heftig is. Het collier is van een –tegenwoordig- ongekende naaktheid, het prikkelt, stoot af en trekt aan, en is zo eigenzinnig dat niemand het hopelijk ooit in zijn hoofd haalt iets dergelijks te maken. Mecky van den Brink gaat dan ook al jaren haar eigen weg: een humoristische, relativiserende maar uiterst serieuze weg.

De twee sieraden maken deel uit van Mecky van den Brink's tentoonstelling Hollands Glorie bij Galerie Marzee in Nijmegen. Het is de vrucht van jarenlange arbeid, want Van den Brink had zes jaar geen solo tentoonstelling. De eerste scherven verschenen in 1990 in haar werk. Zij combineerde toen echte scherven met gelamineerde fotokopieën van scherven in bijvoorbeeld de 'Duigencolliers'. De gelamineerde elementen had zij nodig, omdat de colliers anders te zwaar zouden worden. Later loste ze dit probleem op door met groot vervalsertalent kopieën van echte scherven te maken in hout, gecombineerd met klei, cement, verf en lak.

Deze 'Tegelcolliers' (2) uit Marokko bestaan uit één echte scherf en een stuk of zeven houten replica's. Als je het draagt zal de zwaarste scherf onwillekeurig onderin gaan hangen, maar vóór die tijd moet je goed zoeken om hem te vinden. Het aantrekkelijke van deze sieraden zit hem in het doorleefde van het materiaal. De scherf, ooit onderdeel van iets en in gebruik geweest, gebroken, weggegooid, jarenlang begraven geweest en nu bij toeval weer gevonden, is een tweede leven begonnen op de fundamenten en met sporen van zijn eerste levensloop.

De 'Wandelingen' zijn kettingen die gemaakt zijn van onaanzienlijke scherven die Van den Brink tijdens wandelingen vond. Elke ketting is een andere wandeling: een relaas van een persoonlijke ervaring van de maakster. In de verfijnde schervencolliers gaat het meer om de schoonheid van de scherven en om hun rangschikking naar decoratie of kleur. Heel bijzonder zijn de verbindingen tussen de scherven, gemaakt van allerlei materialen als koper, zilver, touw, ijzer, verenstaal, leer, goud en katoen.

Afgezien van de sieraden die tijdens reizen in het buitenland ontstonden, zijn de sieraden van Mecky van den Brink op deze tentoonstelling van Maastrichts aardewerk en porselein gemaakt. Zij heeft een voorkeur voor de Sfinx en met de hand opgeschilderde decoraties.

Heel Hollands zijn ook de colliers 'Keep in Touch' (3), die bij elkaar horen. Zij verzaagde hiervoor een herdenkingsbord van Juliana uit 1909. de buitenrand van het bord combineerde zij met een band in de nationale driekleur. Het centrale portret van Wilhelmina en Juliana werd uitgezaagd en met steentjes en een diadeem versierd en kwam aan een ketting te hangen. Heiligschennis voor de fanatieke Oranje-klant maar een opfrisser voor de edelsmeedkunst.

Het meest recente werk van Mecky van den Brink is figuratief en, zoals dat tegenwoordig wel vaker gaat, van de orde superkitsch. Gebruik makend van porseleinen honden en 'Hummeltjes' (marktporselein in de vorm van beschilderde poppetjes), sloeg zij een nieuwe weg in. De franse bulldog op de tentoonstelling kreeg slechts een aantal kleurige steentjes op zijn halsband. Maar voor de armband 'Eeuwige Trouw' (4) moest zij een heel porseleinen hondelijf doorboren en van binnen met bladgoud afwerken. Trots torent de hondesnuit boven de arm uit.

De twee prachtige foto's, in gouden lijst gevat, van levensgrote Hummels zijn het voorlopige sluitstuk van de tentoonstelling (5) Nadat ze eerst colliers maakte van scherven, geeft ze deze foto's van porseleinen beeldjes een collier. Er heeft een omkering plaatsgehad; er is iets gaande.

Mecky van den Brink heeft haar laatste woord nog niet gesproken. Ze heeft een mooie evenwichtige collectie samengesteld, maar het geheel is meer dan de som der delen. Niet elk sieraad zal de verwijdering uit zijn context goed doorstaan. Dat probleem doet zich vaker voor bij werk met een conceptueel en relativerend karakter.

- 1 collectie kunstenaar
- 2 collectie Claartje Keur, Apeldoorn en Museum voor Moderne Kunst Arnhem
- 3 collectie Museum voor Moderne Kunst Arnhem
- 4 collectie Ientje Lindenbergh, Aerdenhout
- 5 Kunstuitleen Utrecht